

Mede namens het Prins Bernhard Cultuurfonds en uitgeverij SDU nodigen wij U van harte uit voor het Symposium bij verschijnen van de twee laatste delen (4 en 5) van de reeks Cultuur en Migratie

Datum: woensdag 23 november 2005

Tijd: 13.30-19.30 (borrel en muziek vanaf 17.45)

Plaats: Aula Koninklijke Bibliotheek Voorzitter: Prof. Dr. Maaïke Meijer.

13.00-13.30 aankomst

13.30 Welkom en inleiding door Prof. Dr. Jan Bank, namens het Prins Bernhard Cultuurfonds en de wetenschappelijke begeleidingscommissie van de reeks.

13.35 Blik op het thema van het symposium. Kort overzicht van de gehele reeks en inleiding tot delen 1 en 2, door hoofdredacteur Maaïke Meijer.

13.45 Culturele dynamiek in het verleden. Reactie van Prof. Dr. Marita Mathijsen, hoogleraar moderne Nederlandse Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Discussie.

14.30 Aankomst Minister M. van der Hoeven. Welkom door Dr. Martin Bossenbroek, hoofd van de Koninklijke Bibliotheek.

14.35-14.40 Inleiding tot het thema van het Symposium en de boekenreeks als geheel voor de Minister: Maaïke Meijer.

14.40-15.00. 'Migratiegeschiedenis en Nationale Canon'. Lezing van Prof. Dr. Leo Lucassen, adviseur van de redactie.

15.05-15.10 Aanbieden van de reeks, in het bijzonder van de eerste exemplaren van deel 4 en 5 aan de minister, door Dr. Isabel Hoving, hoofdredacteur van deel 5.

15.10-15.30 Reactie van de minister. Discussie.

Afscheid van de minister.

Pauze

15.45-16.15 deel 3 Reactie door Prof. Dr. Christien Brinkgreve.

16.15-16.45 deel 4 Reactie door Prof. Dr. Ruben Gowricharn.

16.45-17.15 deel 5 Reactie door Samira Abbos

17.17-17.45 Forumdiscussie met de hoogleraar Management van Diversiteit en Integratie Prof. Dr. Halleh Ghorashi, de sprekers, redacteuren en publiek, onder voorzitterschap van Maaïke Meijer

17.45-19.30 Feestelijk heffen van het glas, viering van de voltooiing van de reeks, met Tzigane-muziek van het Csòkolom-kwartet.

Prins Willem Alexanderhof 5, Den Haag, (070-314091)

Toegang: gratis

De KB ligt tussen den Haag Centraal Station en de Utrechtse Baan. Zij is gemakkelijk per trein (Den Haag Centraal) en daarna lopend bereikbaar. Op spoor 12 van het CS Den Haag vindt U aanwijzingen naar de hoofdingang KB.

Wat bindt Nederland?

Migratie en culturele dynamiek, de canon en zijn schaduwzijden

Wat bindt oude en nieuwe Nederlanders? Hoe mengen en mengden culturen zich, in het verleden en in het heden? Hoe ontstaat een gemeenschappelijke multi-cultuur die oude en nieuwe Nederlanders in een zinvol gemeenschappelijk verband brengt? Wat is daarbij de rol van een canon van cruciale kunstwerken en historische gebeurtenissen? Hoe bindend is daarnaast de alledaagse cultuur, van het eten, het wonen, kleding en lichamelijke vorm, omgangsvormen, spelen, seksualiteit, flirten, uitgaan? Want een gemeenschappelijke cultuur wordt niet alleen gemaakt in de literatuur, film, beeldende kunst en muziek, maar ook in de tram, op het werk, in huizen en buurten en in bed.

Dit najaar, in november 2005, doet de SDU de laatste twee delen van de reeks *Cultuur en Migratie in Nederland in de twintigste eeuw* het licht zien. Deze bijzondere reeks werd mogelijk gemaakt door het Prins Bernhard Cultuurfonds. Ter ere van de voltooiing ervan organiseert de redactie in samenwerking met SDU en PBC een symposium in de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag onder de titel 'Wat bindt Nederland? Migratie en culturele dynamiek, de canon en zijn schaduwzijden'.

De Koninklijke Bibliotheek is een van de uitgelezen plekken waar Nederlands cultureel erfgoed wordt gekoesterd en bewaard. Een plek om ons af te vragen hoe het proces verloopt dat Nederlanderschap in culturele zin creëert. In de nu voltooide boekenreeks *Cultuur en Migratie* brengen wij in beeld hoe Nederlandse cultuur in de afgelopen eeuw diepgaand is medebepaald door de aanwezigheid van migranten en hun materiele en immateriële vormen van erfgoed. Delen 1 en 2 waren gericht op de kunsten in engere zin: literatuur, film, beeldende kunst, muziek en dans, zowel in hun canonieke als in hun populaire vormen. Deel 3 bevat levensverhalen van migranten-cultuurdragers. Nu verschijnt deel 4 – over de geschiedenis van wonen en samenleven – en deel 5, gericht op alledaagse cultuur, het eten, het flirten, het spelen. De interacties en wederzijdse toeëigeningen tussen oude en nieuwe Nederlanders staan daarin centraal. Want ook, of juist, in de alledaagse cultuur wordt de culturele dynamiek die migranten en hun nakomelingen teweegbrengen op verrassende wijze zichtbaar.

In het symposium 'Wat bindt Nederland?' zullen we de hele Migratiereeks presenteren en bediscussiëren. We bieden de nu verschijnende twee delen aan de Minister van Onderwijs Cultuur & Wetenschap, mevrouw Maria van der Hoeven, aan. Zij gaf onlangs opdracht tot het laten opstellen van een canon voor het lager en voortgezet onderwijs. 'Er lijkt in brede kringen behoefte te zijn aan een nieuw "verhaal Nederland"', aldus de minister, die daarbij aangaf dat 'nadrukkelijk aandacht moet worden besteed aan de wijze waarop onze cultuur is en wordt beïnvloed door niet-Nederlandse culturen en omgekeerd'.

Wij constateren met genoegen dat wij de Minister op haar wenken hebben bediend: de reeks 'Cultuur en Migratie' legt de fundamenten voor zo'n nieuw 'verhaal Nederland'. Wel plaatsen wij vraagtekens bij een nieuwe nationale geschiedenis- en cultuurcanon. Het is de vraag of een canon niet per definitie uitsluit, witwast en onzichtbaar maakt, zelfs wanneer er een groot aantal items uit de geschiedenis van nieuwe Nederlanders wordt toegevoegd. Wij dragen die items bij honderdtallen aan. Maar toch: denken in termen van een nationale canon stopt mogelijk de pluri-canonisering die op dit stukje aardbol – en in de rest van de wereld – gaande is. Het opstellen van een overzichtelijke canon is ongetwijfeld een poging om de crisis in het onderwijs te bezweren en nieuwe gemeenschappelijke kennis en referentiepunten te scheppen. Ons brandende dilemma is of de voordelen van een onderwijsbare canon kunnen opwegen tegen de onbedoelde schaduwkanten die er onvermijdelijk ook aan verbonden zijn. Wij trachten in deze reeks te reflecteren op het fascinerende proces van culturele dynamiek, waarbij ook de alledaagse en materiele cultuur betrokken wordt. Een canon selecteert en legt vast. Het accent op dynamiek maakt eerdere selecties ongedaan en maakt deze zélf tot voorwerp van reflectie. De geschiedenis en de actualiteit van culturele dynamiek laat zich eveneens onderwijzen, ook op lagere en middelbare scholen. Het dynamische perspectief kan laten zien

hoe veelvormig cultuur is, hoe iedereen erin participeert en hoe iedereen, hoe jong ook, erover na kan denken.

Symposiumprogramma

Wat bindt Nederland?

Migratie en culturele dynamiek, de canon en zijn schaduwzijden

Voorzitter: Prof. Dr. Maaïke Meijer.

13.00-13.30 aankomst

13.30 Welkom en inleiding door Prof. Dr. Jan Bank, namens het Prins Bernhard Cultuurfonds en de wetenschappelijke begeleidingscommissie van de reeks.

13.35 Blik op het thema van het symposium. Kort overzicht van de gehele reeks en inleiding tot delen 1 en 2, door hoofdredacteur Maaïke Meijer.

13.45 Culturele dynamiek in het verleden. Reactie van Prof. Dr. Marita Mathijssen, hoogleraar moderne Nederlandse Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Discussie.

14.30 Aankomst Minister M. van der Hoeven. Welkom door Dr. Martin Bossenbroek, hoofd van de Koninklijke Bibliotheek.

14.35-14.40 Inleiding tot het thema van het Symposium en de boekenreeks als geheel voor de Minister: Maaïke Meijer.

14.40-15.00. 'Migratiegeschiedenis en Nationale Canon'. Lezing van Prof. Dr. Leo Lucassen, adviseur van de redactie.

15.05-15.10 Aanbieden van de reeks, in het bijzonder van de eerste exemplaren van deel 4 en 5 aan de minister, door Dr. Isabel Hoving, hoofdredacteur van deel 5.

15.10-15.30 Reactie van de minister. Discussie.

Afscheid van de minister.

Pauze

15.45-16.15 deel 3 Reactie door Prof. Dr. Christien Brinkgreve.

16.15-16.45 deel 4 Reactie door Prof. Dr. Ruben Gowricharn.

16.45-17.15 deel 5 Reactie door Samira Abbos

17.17-17.45 Forumdiscussie met de hoogleraar Management van Diversiteit en Integratie Prof. Dr. Halleh Ghorashi, de sprekers, redacteuren en publiek, onder voorzitterschap van Maaïke Meijer

17.45-19.30 Feestelijk heffen van het glas, viering van de voltooiing van de reeks, met Tzigane-muziek van het Csòkolom-kwartet.

De reeks Cultuur en Migratie in Nederland verschijnt bij de SDU in Den Haag:

Deel 1. Rosemarie Buikema en Maaïke Meijer (red) Kunsten in Beweging 1900-1980. Verscheen najaar 2003

Deel 2. Rosemarie Buikema en Maaïke Meijer (red) Kunsten in Beweging 1980-2000. Verscheen voorjaar 2004

Deel 3. Wim Willems e.a. De kunst van het overleven. Levensverhalen uit de twintigste eeuw. Verscheen najaar 2004

Deel 4. Jaap Vogel, Wonen en samenleven vanaf de Eerste Wereldoorlog. Verschijnt november 2005

Deel 5. Isabel Hoving, Hester Dibbits, Marlou Schrover (red) Veranderingen van het alledaagse 1950-2000. Den Haag, SDU, verschijnt eveneens november 2005

Meer informatie over de inhoud van de delen en de redacteuren van de reeks biedt de website www.cultuurenmigratie.nl

Over de redacteuren van de reeks:

Rosemarie Buikema (1956) is hoogleraar Kunst, Cultuur en Diversiteit bij het Instituut voor Media en Representatie aan de Universiteit Utrecht en directeur van het Graduate Gender Programme aldaar.

Maaïke Meijer (1949) is cultuurwetenschapper en hoogleraar-directeur van het Centrum voor Gender en Diversiteit aan de Universiteit Maastricht

Wim Willems (1951) is hoogleraar Sociale Geschiedenis aan de Universiteit van Leiden, standplaats Campus Den Haag. Tevens is hij verbonden aan het Instituut voor Migratie en Etnische studies en aan het Centrum voor de Geschiedenis van Migranten aan de Universiteit van Amsterdam.

Jaap Vogel (1951) is onderzoeker op het gebied van Migratiegeschiedenis.

Isabel Hoving (1955) is docent/onderzoeker bij Algemene Literatuurwetenschap aan de Universiteit van Leiden en literair auteur.

Leo Lucassen (1959) is hoogleraar Sociale Geschiedenis aan de Universiteit van Leiden en universitair hoofddocent van de afdeling Geschiedenis en Regiostudies van de Universiteit van Amsterdam

Hester Dibbits (1965) is onderzoeker aan de afdeling Nederlandse Etnologie bij het Meertens Instituut in Amsterdam.

Marlou Schrover (1959) werkt als migratiehistoricus aan de Universiteit van Leiden.

Over de sprekers:

Prof. Dr. Jan Bank is emeritus-hoogleraar Vaderlandse Geschiedenis van de Universiteit van Leiden. Vanuit het Prins Bernhard Cultuurfonds vormt hij, samen met prof. Dr. Nico Wilterdink, de begeleidingscommissie van de reeks Cultuur en Migratie in Nederland.

Prof. Dr. Marita Mathijssen is specialist op het gebied van de negentiende eeuw en hoogleraar Moderne Nederlandse Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam.

Dr. Martin Bossenbroek is hoofd van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.

Prof. Dr. Christien Brinkgreve is hoogleraar Sociale Wetenschappen aan de Universiteit Utrecht, met als leeropdracht de interdisciplinaire studie van gezinsverhoudingen.

Prof. Dr. Ruben Gowricharn is socioloog en ontwikkelingseconoom en werkte als hoogleraar Multiculturele Cohesie en Transnationale Studies aan de Universiteit van Tilburg.

Samira Abbas is programmamaker, journaliste, dagvoorzitter en columnist. Daarnaast leidt zij debatten voor ministeries, gemeenten, scholen en andere publieke arena's. Haar werk is gericht op de culturele, sociale en politieke aspecten van multiculturaliteit in Nederland.

Prof. Dr. Halleh Ghorashi is bijzonder hoogleraar Management van Diversiteit en Integratie en tevens universitair docent Intercultureel Management bij de afdeling COM (Cultuur, Organisatie en Management) aan de VU te Amsterdam. Zij promoveerde op levensverhalen van Iraanse migranten in Nederland en de VS.

Anti von Klewitz en haar befaamde groep Csòkolom zingen en spelen muziek uit het hart van Oost-Europa. De violiste is van jongs af vergroeid met de dorps- en zigeunermuziek uit de Balkan en Hongarije en laat met haar muzikanten een eigenzinnige mix horen van zigeunermuziek, Hongaars, Balkan, klezmer en gypsy-swing. Haar zang is wel omschreven als 'Patti Smith op de Balkan'. Zie: www.csòkolom.nl